

om den Brøfdeel, som han vil der af Bondesgaardens Værdi skal tilfalde Fæsteren, ved Skjon skal fastsættes et vist Beløb, som skal afgaae i Kjøbesummen, men Fastsættelsen af et saadant Beløb kan ikke være Gjenstand for Taxation. Naar vi tvinge en Mand til at sælge sin Eiendom til den Priis, som er bestemt ved en saadan Taxation, begaae vi en Uretfærdighed; Forholdet imellem Eier og Fæster kan kun udjævnes paa en billig Maade ved frivillig Overenskomst. Hertil kommer endnu den Betragtning, at dersom vi ville sætte os i vedkommende Eiers Sted, er det dog en ganske anden Sag, naar man skal tvinges til at sælge sin Eiendom, at sælge den til den Priis, som man selv anseer for den rette, eller som udfindes ved offentlig Auction. Det er altid en bitter Følelse at tvinges til at stille sig ved sin Eiendom, men langt bitterere bliver det, naar man skal gjøre det for en Priis, som er fastsat af en Uvedkommende. Den ærede Rigsdagsmand sagde ogsaa, at det var lykkeligt, at den høitærede Justitsminister havde erklæret ikke at have Noget imod hans Forslag i § 8, og han meente derfor, at det ærede Thing vilde gaae ind paa dette Forslag; ja, jeg kan sige accurat det Samme, jeg finder det meget lykkeligt, at den høitærede Minister udtrykkeligt har erklæret, at dersom Folkethinget skulde være stemt for at gaae ind paa mine Vædringsforslag, havde han aldeles Intet derimod; jeg vil ansee det for et lykkeligt Bærsel. Hvad de Bemærkninger angaaer, som den ærede Ordfører fremsatte med Hensyn til, hvorvidt Loven skulde gaae ud paa Selveiendom eller Arvesæfte, da anseer jeg det for at være temmelig ligegyldigt, men jeg vil naturligviis fremdeles holde paa mit Forslag om, at der ogsaa skal kunne afhændes til Selveiendom, fordi jeg troer, at navnlig Bondestanden foretrækker Selveiendom for Arvesæfte. Iøvrigt antager jeg, at det egentlige Særkjende ved Arvesæfte er udeladt af Udvalgets Forslag; naar man nemlig vil Arvesæfte, maa man ogsaa tage Bestemmelse om den Recognition, der skal erlægges ved Forandring af Arvesæfter. Forsaavidt man har meent, at naar de Ord „en Fæstevang undergiven Eiendom“ udelodes, at vedkommende Kjøber da deraf skulde kunne

udbringe den Mening eller Slutning, at han var berettiget til at disponere over en saadan Gaard, hvorledes han vilde, som fri Hovedgaardstaxt, saa kan jeg ikke indsee, hvorledes han skulde komme til at troe dette; Placaten af 1806 omtales ikke med et Ord i Forslaget, og ligesaa lidt, at den Fæstevang, der paahviler alt Bøndergods, skal hæves for de Gaarde, som ifølge Forslaget skulle sælges. Jeg kan derfor ikke indsee, at der kan være den fjerneste Anledning for vedkommende Kjøber til at troe, at han skulde kunne disponere over den kjøbte Gaard paa anden Maade end overensstemmende med de Regler, som gjælde for Bøndergods i Almindelighed.

Forsaavidt der har været talt om Kirkegods, og at vedkommende Kirkeeier skulde have samme Ret over Kirkegodset som over andet Fæstegods, da er det en aldeles urigtig Anskuelse. Godseieren har ikke alene Ret til Indtægten af Fæstegodset, men han eier ogsaa Substantien, men derimod eier Kirkeeieren ikke Substantien af de Gaarde, som høre under en Kirke; han er ikke berettiget til at sælge en saadan Gaard uden udtrykkelig Tilladelse, og naar han sælger, er han ikke berettiget til at disponere over den Capital, som derved kommer ind; den bliver sat fast, og Obligationen bliver paategnet af Stiftsøvrigheden, at den ikke uden dens Samtykke maa sælges, pantsættes eller afhændes. Der er saaledes meget stor Forskiel paa saadant Kirkegods og Fæstegods i Almindelighed.

Schytte: Den første Betingelse, man er bemyndiget til at stille til en Lov, er, at den er tydelig, og at den klart og bestemt betegner de Gjenstande, den omhandler; — alene af den Grund forekommer det mig, at det Forslag, som er stillet af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgtreds (Eiliff), er at foretrække for det andet, for Udvalgets Redaction, og den tvivlsomme, eller maaskee bedre, vage Betegnelse, som der gives af den Gjenstand, Lovforslaget omhandler, og som indeholdes i Udtrykket „offentlige Stiftelser“. Det er jo anerkjendt her, at, hvad der hertilands hører under Begrebet offentlige Stiftelser, er selv blandt de kyndigste Mænd meget tvivlsomt,